

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " "
Egy órára 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Nagy hasábos petit sorrat 5 kr. Nagyobb terjedelemre a többször
12 kr. hirdetések árú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-
sen külön beiratást 30 kr.

A földosztók.

Debreczen, febr. 25.

Az agrárszocializtikusnak nevezett, de a valóságban ennél is veszedelmesebb lázongás első hatása a fenyegetett vidékeken nem lehetett más, mint a rémület, melyről pedig azt szokták mondani, hogy nem jó tanácsadó. Most azonban már a kellő számban kirendelt karhatalom a közvetlen veszedelmet megszüntette s ennél fogva a közönség is kezd magához térni az első roham okozta ijedtségből. Ez meglátszott gróf Andrássy Sándor fölszólalásán is, ki a belügyminiszterhez intézett interpelláció alakjában szóhozvonta a szabocsi és alsó-zempléni parasztavargásokat. Gróf Andrássy Sándor interpellációjában először jutott szóhoz a Házban maga az érdekelt birtokosság s ez a körülmény már magában véve behatóbb figyelmet követel e felszólalás részére. Az interpelláló képviselő felszólalásában nem az ijedtség, hanem a hazafi kötelességszerű óvatossága hangzott ki, s azt hisszük, ezzel eltalálta azt az alaphangot, melyből ezt az ügyet tárgyalni kell.

Érdekes az interpelláló képviselő fejtegetéseiben az, hogy szerinte éppen nem a nyomor üzi a szabocsi és zempléni parasztokat a földosztó apostolok

táborába. Ellenkezőleg: egészen szegény embert, olyat, akinek semmi földje sincs, be sem vesznek mindenütt. Azt mondják: neked eddig sem volt földed, ezentul sem lesz. Világos ebből, hogy ez a különös mozgalom éles ellentéte mindannak, amit Nyugat-Európában szocializmus neve alatt ismernek. Valószínű, hogy földosztóink előtt a tagosításoknál és a legelőkülönítéseknel divatozó gyakorlat lebeg, mint mintakép. Hisz a tagosítás is egy neme a földosztásnak, s a közlegelő felosztásánál is nem azok kapnak földet, akiknek nincs, hanem azok, akiknek van.

Nincs senki, a ki jobban tudná becsülni a magyar földművelő lelkeben élő derék és nagybecsű tulajdonságok gazdag tökéjét, mint mi. Nem tartozunk azok közé, a kik ontják a hasábokat a magyar népről, de ezt a népet csak a népsziművek talmiparasztaiból ismerik. Mi olyannak ismerjük a magypr parasztot, mint a kinek egész lénye semmitől sincs annyira távol, mint altruisztikus ábrándoktól. Amaz ösztönök közt, melyekből megalakul, leghatalmasabb az önzés. És éppen azért, mert ez a mostani parasztmozgalom a parasztlélem emez alaptényezőjére támaszkodik, arra kell törekednünk, hogy azok az eszközök is, melyeket e mozgalommal szem-

beállítunk, reális természetűek legyenek.

Ez a lelki világának leglényegesebb részében felzaklatott nép a mint nem ismeri a tulajdonképpi szocializmus tanait s mindenre inkább törekszik, mint kollektiviztikus gazdasági állapotra, úgy nem ismeri az alkotmányjogi elméleteket s a szabadsági garancziák rendszerét sem. Ennek a keményfejű és keménynyaku népnek, a gyanakvó természetűe nehezen viszi be a szép szót, döntő hatással meggyőződésére csak a tények vannak. Ha látja, hogy a lázító ujságok és nyomtatványok már nem jönnek, ha látja, hogy a bujtogatókat utoléri a törvény keze: akkor majd hisz és megtér. Ezt a processzust e ő kell segíteni, ha szükséges, külön törvényekkel, a mint ezt már az aratósztrájk idejében ismételve sürgetjük: Addig azonban, míg ez megtörténhetnék, alkalmazni kell a meglevő törvényeket teljes szigorúsággal. Ez az ország nem szűnik meg szabad ország, ez a nemzet nem szűnik meg szabad nemzet lenni, mert legmagasabb társadalmi és állami érdekeit sem hazátlan méregkeverőknek, sem a kormányának a mai törvények kijátszására védtelenül kiszolgáltatni nem engedjük.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Nem vagy magad.

— A „Debreczen” eredeti tárczája. —

Nem vagy magad: ha künn a Kőrös partján
A kék távolba elm-rül szemed
S reám gondolsz vágyon, hiszen sóhajtván,
Oh meg kell azt tenéked érzened;
Hogy én is ott vagyok veled.

Nem vagy magad: ha emberek zajától
Megóva elrejt csöndes kis szobád;
A megnyugvásban, mely égből aláhu!
Ha sóvárgásod' elimádkozád:
Ez a hü szív van ott veled.

Ha csöndes estén a kiskert porondján
Sétálva nézed, a menny mint ragyog,
Szíved túlrad reszketőn zsihongván
S lehunyt pillád' esőkolják c-illagok:
Akkor is én vagyok veled.

Midőn fehér párnádon szenderegve
Szép arczodon ragyogszelid mosoly,
Külsőlt kezéd rásimul kebeledre
És még álmokban is imádkozol:
Az én lelkem van ott veled.

Nem vagy magad. Lásd: e roppant világban
Egy nagy szellem van mindenütt jelen.

Akárhová menne!, ott volna vágyam,
Szerelmem, mint az Isten, végtelen.
Mindenütt ott vagyok veled.

Nem vagy magad. Ha valamerre volna
Hely, ahol Isten lelke nem lobog:
Az én szerelmem ott is átkarolna.
Ha tán körül az örök semmi fog:
Akkor is ott leszek veled.

Jánosi Zoltán.

Álom.

A „Debreczen” eredeti tárczája.
Irtá: Alexis.

Nehéz pára terjedt szét a szobában. —
A lámpa pislogva égett s gyatra fénylet alig
birta ki a versenyt a vaskályha nyitott ajtaján
át kiözönlő világossággal.

A garcon szoba szegleteibe dobált pipák
és csibukok mint egy-egy kéjes éjt átdor-
bézolt urek öntötték magokból a gózt,
Utálat volt ott bent maradni.

Összeszedelődöztem, hogy elmegyek
hazuról s felfrissitem tüdőm és szívemet az
utczák fagyos levegőjével.

Mig kardot kötöttem oldalomra, a mi
jában egy pillanat műve volt, érthetetlen zsi-
badás vett erőt tagjaimon. — Nem ittam so-
kat, mégis úgy éreztem, hogy lábaim egy-egy
mászát nyomnak s képtelen vagyok egyiket a
másik után felemelni.

— Mi az ördög? — gondoltam moso-
lyogva s a következő perczben öntudatlanul
a diván felé támolyogtam. — A mint tér-
deim a divánt érintették, le roskadtam
reá.

Teljesen öntudatlan voltam s bannítam,
hogy testem megszűnt gondolatimnak enge-
delmeskedni.

Szét pillantottam a szobában s a pipa
s kályha, meg a lámpa füstön át láttam a
szoba tulsó oldalán megvetett agyamat.

— Oda kell mennem s lefeküdnöm, —
szóttam tovább a zür-zavaros gondola-
tokat.

Hogy oda kell mennem éreztem, de a
gondolat keptelen voltam tagjaimra paran-
csolólag átvinni.

Mozdulatlan maradtam. Szemeim azov-
ban odatordult az ágy felé s e pillanatban
megréműltem.

Ott láttam magamat az én ágyamban
kítartott szájjal, kényelmesen kinyújtózkodva
aludni.

Az első rémület kabultságából magam-
hoz térve s halgatóztam s félénk kíváncsi-
sággal figyeltem magamat. Igen, magamat,
mert az a ki ott' hortyogott nyitott inggel az
ágyon, az én voltam. Nezetem a szemét,
száját, a nyitott ing alól elő kandikáló anya-
jegyet az adámsutka alatt s be kellett is-
mernem, hogy a ki ott fekszik és hortyog —
az én vagyok.

— De hát én itt vagyok, itt fekszem a
diványon.

BELFÖLD.

A szabadság napja. A főváros törvényhatósági tagjainak körében napok óta élénk vita tárgya, hogy a negyvenéves események ötvenedik évfordulóját márczius tizenötödikének, vagy pedig április tizenegyedikének ünneplésével üljék-e meg? A közgyűlési ellenpárt április tizenegyediké mellett volt. Hosszas tanácskozás után végre megállapodtak a következő 200 mindket pártbeli városatyá által aláírt és a szerdai közgyűlésen egyhangulag elfogadott indítványban:

Budapest székesfőváros törvényhatósága hazafias örömmel kegyeletesen emlékszik meg a nemzeti újjászülésnek azon korszak alkotó nagy eseményeiről, melyek 1848 márczius 15-én Pest városa tanácsának közreműködésével a szabadság, testvériség és egyenlőség magasztos elveinek érvényesüléseként a független felelős magyar minisztériumnak, a népképviselői rendszernek Magyarország és Erdély egyesítésének, a közös teherviselésnek az urbar és pápi tízed megszüntetésének, az ősiség eltörlésének, a sajtószabadságnak, s a bevett felekezetek közötti teljes vallás egyenlőségnek és viszonyosságának törvénybe iktatására vezettek, Pest városát pedig az ország szívévé, igazán fővárosává emelték.

A törvényesen egyesített Budapest székes főváros törvényhatósága 1848 márczius 15. ötven éves fordulója alkalmából nem maradhat adós a nemzeti, s a törvényhozás és a koronás király iránti hálájának lekövetésével.

A törhetetlen hűség és hódolatteljes tisztelt, melylyel Budapest székes fővárosa a felsége I. Ferencz József Magyarország apostoli királyá iránt rendíthetetlenül viseltetik arra oktat bennünket, hogy a nagy idők emlékeztetésének, a nemzet közérzület hálájával megszentelt fénye és dicsősége csak nagyobb lehet, ha a nemzet dicsőségesen nalkodó királyával együtt osztatlanul ünnepli a haza újjászülésnek tényét és a jó hazafiak nagy eszméinek törvénybe iktatott diadalmát.

Budapest székesfőváros törvényhatósága — ama meggyőződése által vezettetve, hogy a kimagasló történeti események emlékének hű megőrzése nemzeti kötelesség — elhatározza: hogy az 1848-iki nemzeti vívmányoknak és azok törvénybe iktatásának öt-

venéves évfordulóját megünnepli és utasítja a tanácsot, s az annak élén álló polgármester urat: szerezzon sürgősen tájékozást a nagyméltóságú miniszterelnök úrtól az iránt, lehet-e és mily módon válik lehetővé hogy a székesfőváros törvényhatósága a nemzeti nagy ünnepen a törvényhozás mindkét házával és ő felségével; apostoli királyunkkal együtt ünneplhessen és a legközelebbi közgyűlésen jelentse be a megtartandó ünnepségek részleteit és sorrendjét.

Pozsony városa nem habozik és — márczius tizenötödiké mellett foglal állást Törvényhatósága Dröxler dr. polgármester elnöke alatt tartott szerdai közgyűlésén, nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy márczius tizenötödikén diszközgyűlést tart, melynek ünnepi szónokai: Neiszidler Károly képviselő és Gervay Nandor takarékpénztári igazgató lesznek. Elhatározták ezenfelül, hogy negyvenéves törvényeink meghozásának színelét: a primási palotát, ahol a főrendek — és a királyi tábla épületét, hol 1848-ban az alsóház tagjai üléseztek, emléktáblával jelöljék meg.

Magyar királyi cenzura,

avagy:

a félszázados halott megjelenése.

Debreczen, február 25.

A sajtószabadság ötvenéves évfordulóján értük meg azt a gyönyörűséges állapotot, hogy most már Percezel Dezső kémei beülnek a nyomdába, lesik a kefelevonatot, vizik a főkapitányságra és cenzuráztatják a főok-Prottmann által a magyar szabadsajtó termékeit. S ezt nem az osztrák elnyomás korában, császári »beczirkerek« csinálják, nem osztrák sasos zsandárok szuronyai villognak az elnyomott magyar nép szellemi termékeinek szülőháza előtt, — hanem a magyar szabadelvűség ünneplé jelenleg negyedszázados diadalmát, magyar királyi belügyminister parancsára clesztik föl az osztrák sajtó-patens utálatos intézményét s a szabadelvű népképviselőt tapsol Percezel Dezsőnek, mikor ezt kérdőre vonják a tisztességek. Az igazságügyminister, tehát Deák Ferencz utóda pedig elküldi a postára ügyészeit, hogy ott minden vastagabb levelet atszámoljanak s a melyikben nyomtatványt sejtének, kobozzák el mert

mat, mert még mindig ez a kaján mosoly játszott az ajkain.

A szekre terített pokróczot megragadta s belé göngyölt. Nem voltam képes neki ellentállani.

— Mikor kész volt, rám mosolygott.

— Nyomorult! gondoltam magamban. De nem szóltam, mert nem tudtam s ha tudtam volna is, akkor is csak gondoltam volna, mert hisz csak nem mondom magamnak, hogy: nyomorult!

— E pillanatban egy kékes láng lobbant fel a szobában.

— Eltűntünk mind a ketten.

— Úgy éreztem, hogy e kékes fényben repülök s perczről-perczre távolodom önmagamtól. Kimondhatlan képes érzés vett erőt idegeimen.

— A messze tavolból láttam kis szobám a divánnyal, meg az ágygyal, de az ágy üres volt.

— Valaki alaposan megragadta a vállamat. Megszűnt a zsidbadásom s rugtam, de most már igazán.

— Tot legényem rázott fel álmomból s figyelmeztetett, hogy a szoba ki van szelöltetve, lefeküdhethem már az ágyba, mert holnap Marsch üfűng lesz!

— Mikor lefeküdtem, éreztem, hogy nagyon meleg az ágy!

igy kívánja azt a »mai magyar szabadelvűség«.

A gyülekezési jogot Percezel ur egyetlen rendeletével egyszerűen megsemmisítette, tehát e részben is megvan a szajkosár, a Banffy-rendszert nem dióérő külföldi lapoktól megvonják a posta szállítási kedvezményt, s most már készen van az a szabadelvű magyar szellemi élet, a milyen néhai I. Ferencz császár idejében virágzott, a népbutítás fénykorában, vagy Szcizliában II. Ferdinánd, a »bomba király« idejében. kit végül is 50,000 katonájával együtt pokolba kergetett a marsalai egyezzer önkéntes szabadságharczos.

Üdvözöljük tehát önt. félszázad előtt örökre agyonütött tisztelt »cenzura« s engedje meg, hogy feltámasztásához őszintén kívánjunk szerencsét Banffy és Percezel uraknak, A népszabadság hajnalán, az 1848-ban ápril 11-én Magyarország királyá által szentesített törvények egyike így kezdődik... »az előzetes cenzura örökre eltörlötték.« E törvény ma is életben van, ennek megtartását 1867 június 8 án I. Ferencz József király esküvel fogadta meg a nemzet színe előtt.

Már most kérdezzük a t. minisztereket és az őket támogató képviselőházi kormány-pártot, mi czímen merik ő felsége háta mögött megkerülni az esküvel megerősített törvényt s mernek a sajtótermékek fölött újra előzetes cenzurát gyakorolni? A magyar alkotmány nem ösméri az alkotmány felüggesztésének intézményét még oly égető szükség esetén sem, hogy merik tehát ezt részben felüggeszteni, a törvény világos szavainak megkerülésével?

Mert, hogy a mai rendszer semmily sem különb az 1852-iki sajtópatens által teremtet állapotná, arra nézve a magyar szabadelvű párt zemplémegei oszlopot idézzük, akinek talán csak elhiszi a kormány három millióspártja is, hogy a mit mond, őszinte kormány-párti szívből mondja. Ez a zemplémegei oszlop, dr. Ballagi Géza sárosptaki jogtanár írta 1892-ben »A protestáns patens és a sajtó« című művében a Bach-korszakban fennállott »cenzuráról« a következő sorokat:

»Az utólagos cenzura, ez a kétszeres gonosz, mert nemcsak a szellemet, hanem a zsebre is nyomasztólag ható alakja a cenzurának állt fenn nálunk 1852-től. A sajtórendtartást tartalmazó 1852 május 27-én kelt nyílt parancs hű kinyomata az alakoskodó kormányzati rendszernek. Ezeket a kifejezéseket »könyvrendőrség« (Bücherpolizei), »könyvizsgálat«, »cenzura« hiába keresnők benne. De a mi a név szerint hiányzik belőle, az tényleg benne van a maga egész visszatartó mivoltában. Es ez a legocsmányabb hypokrizis.

Az időszerű nyomtatványok egyes számából vagy füzetből legföllebb egy óráva a szétküldés előtt egy példányt, a közrend és közbiztonság fenntartására kirendelt hatóságnál és oly helyezzen, s hol állami ügyészségek voltak, még ezeknél is le kellett tenni. Minden más a sajtó alól kikerült nyomtatványból kötelezetetett a nyomtató egy példányt a szétküldés előtt három nappal a hatóságnak átnyújtani, megtiltván a nyomtatványoknak az említett határidők eltelté előtt való kiosztása, illetőleg szétküldése.

A lapszerkesztők azonban, hogy kárt ne szenvedjenek, a kész nyomtatványok elkobzása által, nem egy órával, hanem 4-5 órával, sőt a heti lapok szerkesztői 1-2 nappal előbb elküldték az ugynevezett revíziót a rendőrséghez. A melyik közülök a rendőrség kegyében volt, az még a kinyomatas előtt megkapta az értesítést a cenzura esetleges kifogásai felől, de a melyik szerkesztőt Prottmann bosszantani akart, annak csak a lap szétküldése előtt egy fel órával izente meg, hogy a lap illető száma lefoglalható!

Tessék most már Prottmann helyett a szintén nagy P-vel kezdődő belügyministeri nevet tenni s a többi körülmény csodálatosan ráillik mostani állapotainkra.

A különbség csak az volt, hogy azt maguk az intézmény létesítői és védői is

— Megborzadtam gondolataimtól s tudtam, éreztem, hogy e borzadályra karom libabőrös lett.

— Ekkor én ott, — azaz énem az ágyból egy nyújtózkodás után felkelt s álmotag szemekkel szétnézett a füstös levegőben.

— Rám pillantott.

— Pillantása közönyösen futott végig szememtől lábomig.

— Egy szánakozó mosoly torzította el arczát, akarom mondani arczomat. S megszólaltunk.

— Így megfázik ám ipse. Jó lesz, ha megoszjuk a takarót.

— Közledezt felém. Azt hittem, mindjárt betakar. Fele akartam rugni. Hiabavaló volt alteregóm ellen való minden igyekezetem, nem mozdult a lábam. — Persze, gondoltam magamban, ha én itt fekszem a diványon, nem rughatom meg magamat, aki az ágyból én személyemben felkelve jó magamat atyai gondoskodással beakar takarni. — Ez lehetetlen, mert ha rugok, akkor magamat találom.

— Ebben megnyugodtam. Nem fogok rugni, mert magamnak fajna s a fájdalomtól eltekintve, ki a fenétől kerne elégtételt, s, akarom mondani: én?

— Ó meglátszott, eltalálta gondolatai-

önkér
becsü
nyügö
szer
ság-
nevez
teseb
riség
badsá
ne, ki
nevel
melye
kezde

utaza
tokat
elfogt
mene
mi fe
az en
a mi

medő
mező

igy sz
vörös

Nagy
tol az
fol s
a mag
okozz
enzköz
Gondo
dom:
veszed

is ne
mikor
buzav
A
zöldül

rakat
lett ab
lankin
veszve
a fecsi
dologr

önkényuralomnak, abszolútizmusnak hívták, becsületesen, saját nevével nevezve a szellemnyűgözés ez undok gyermekét. A mai rendszer azonban ezt elég szemérmellen „Szabadság-nak, gondolat : és vélemény szabadságnak nevezni ! Eljárásuk tehát annyival szegényesebb, mert a világrend fentartóját, az emberiség edes anyját e ufolyják meg. a szent Szabadságot. Ha a „Szózat“ lángelkű költője élne, ki ifjkorában kissé külömb Percezek nevelője volt, megfordítaná híres költeményét melyet 1848 március 15-én irt s így kezdené :

Borulj abágyad kőpárnaira
Beteg, megzsibadt gondolat !

TARKA ÉLET.

Zola.

Hát elbukott a hős Zola !
Ugy kell ! Miért is nagyozta ?
Ha szereped Krisztus-szerep :
Véred tüzes fátyla belep.
Kebled' keresztül tőri dárda,
Melyet beléd poroszló mártá.
Nem igazság győz, hanem fegyver.
A tömeg elbir könnyen egygyel.

A tömeg ? Oly gaz, oly czudar,
Eh, akit a menny kirudal,
Ki kénkőves pokolra érik,
Mig jeltetőit marja verig.

S ti jeltető, ti nagy bolondok,
Jó szívet egyet nektek mondok.
Ha vityok : varjatok keresztet,
A csőcselék zsákmánya lesztek.
Maradjatok tétlen magányban !
Hadd vesszen a gaz, valahány van.
Mig elszáll földről az igazság :
Egymást a latrok fojtogassák.
Őz, szűcs, jó hurok,
Sátán fönja, legfőbb urok.
Egy-két jó is bár véliük pusztul :
Hadd vesszenek ki irmagostul !
Ember ha embert egy lábíg kiölt :
A kacagástól szé'pukkan a föld.

Sebestyén diák.

A fecské és a kis madarak.

— Király mese. —

Egy fecskéről szól az ének, a ki hosszú utazásaiban igen számos és szép tapasztalásokat szerzett. Pajkos gyermekek többször elfogták, de ő ügyességével mindig megtudott menekülni rabságából. Egy szóval okos volt a mi fecskénk és tapasztalt. Ismerte a világot, az embereket, mondhatók : belátott a jövőbe, a mi ilyen előfeltételek mellett nem is esda.

Történt, hogy midőn a fecske sokféle madártársaival a napfényben sütkérezett a mezőn látta, hogy egy földmives kendert vet. A fecskének ez sehogy sem tetszett és így szól a körülötte csacsogó ciznege sármány vörösbegy madarkákhoz :

„Csodálom, hogy olyan vigak vagytok. Nagy veszedelem fenyeget benneteket. Látjátok azt az embert ott a mezőn, kinek keze fel s alá jár ? El fog jönni az az idő, hogy a mag, amelyet ő elszór, a ti romlásokat okozza. Abból lesznek halók, török és egyéb enzközök, melyekkel titeket rabokká tesznek. Gondoljatok a kalitkára ! Azért csak azt mondom : esetek neki és egyetek fel azokat a veszedelmes magvakat.

A madárkak kinevették a fec-két. Hogy is ne : majd ők oda mennek, közel emberhez, mikor emitt haborítanak lakmározhatnak a buzavetésben.

A kender csakhamar kikelt és szépen zöldülni kezdett.

Fecskénk ismét felkereste a kis madarakat és így szól hozzájuk : „Látjátok, mi lett abból az atkos magból. Tépjétek ki szárlankint, vagy pedig biztosra vehetitek, hogy veszte vagytok.“ A kis madarak kigunyolták a fecskét. „Eredj, te szátyár ! Ugyan szép dologra bizatsz bennünket, hiszen ilyen nagy

terület kitépéséhez ezer ennyien is kevésen lennénk !“

A kender megnőtt, megérett és fecskénk újra felkereste a kis madarakat.

„Ti ugyan nem hiszték nekem, de én azért mégis megmondom, a mi a begyemben van. Ha majd látjátok, hogy az aratásnak vége és a szőlő is érik, maradjatok otthon és ne röpöködjétek egyik bokorról a másikra, én és társaim szerencsénkre más hazába költözünk. Ti ezt nem tehetitek. Legjobb lesz, ha megvonjátok magatokat a fészkeitekben, úgy nem történhetik semmi bajotok.“

A kis madárkakat bosszantotta a sok beszéd és éktelen csacsogásba törtek ki, elnémítva a fecskét, a ki azután busan elröpült.

Őszszel azután és télen a gyerekek hálokkal, törökkel összefogdosták a czinkéket, sármányokat és egyéb kis madarakat.

Erdély igazságügyminiszter a sajtóeljárás reformjával elvetette a kendermagot — a hírlapok számára.

A hírlapok nem ették föl a magot (pedig elegenden lettek volna hozzá.)

A mag kikelt.

A kender már szép zöld. Most már a hírlapokat rövid uton, a postán elkobozzák — a teljes sajtószabadság legnagyobb dicsősége.

Igaz, hogy ma még csak az izgató szociálita hírlapokat. De holnap ? . . .

Hol az a viáglatott, tapasztalt fecske, aki megtudná mondani, hogy mi lesz Magyarországon a sajtószabadsággal holnap ?

F. M.

Sok hüho semmiért.

— A kbzvilágítási bizottság ülése. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, febr. 24

A közvilágítás ügyében beadott pályázatok elbírálására hivatott bizottság tegnap délután Körner Adolf elnöke alatt ülést tartott.

Elnöki megnyitó után az albizottság által beterjesztett összehasonlító jelentést felolvasnának tekintette ! meghallgatta A b r a h á m László főügyész jogi véleményét, mely szerint a magyar vasuti részvénytársaságot, mely részletes tervet nem mellékel ajánlatához, zárják ki a pályázatból.

S z a b ó Kálmán indítványozza, hogy hivná fel a bizottság a pályázóval egységes alapon leendő ajánlattételre.

S z a b ó József főszámvevő nem fogadja el az előtte szóló indítványát, mert ő benne minden utó ajánlat azt a látszatot kelti, hogy mivel nem sikerült a beadójának először nagy előnyt kivíno, most kisszebbet akar kicsikarni. Mődjában lesz a közgyűlésnek esetleg új pályázatot kitűzni, de a bizottság feltétlenül dönt sön most így vagy amugy, ő a kis bizottság jelentését fogadja el.

K o m l ó s s y Dezső elfogadja a Szabó Kálmán indítványát, szavainak főczéja az, hogy hívják fel az ajánlattevőket új pályázatra a végleges és a kizárólagos jognak terminusát a bruttó jövedelemben leendő részesedés alapján stb stb. szorosban szabja meg.

S t a h l Géza főmérnök ellene van az új pályázat kiírásának, de ha mégis megtörténne, nem engedné hogy csak a mostani pályázókat, hanem teljes nyit pályázatba menne bele csak.

S z a b ó Kálmán a főszámvevőnek azt feleli, hogy a mostani pályázókkal szemben nem szabad felhozni a gáztársulat szerződését — Eppen azért ő a lényegét tartaná szem előtt és formáságok miatt ne zárjanak ki senkit.

Ő nincs ellene annak sem hogy egységes alapon nyit pályázatot hirdessen.

A b r a h á m László t főügyész elfogadja Stahl véleményét.

T ó t h Béla építész nem tekini a pályázatot eredményesnek s ezért indítványozta, hogy a bizottság az ajánlatok tárgyalásába ne menjen be.

T ó t h Béla indítványát a többség elfogadta 6 szóval 4 ellenében.

Szabó Kálmán indítványát a többség nem fogadta el.

Következik a harmadik indítvány, mely szerint a város hirdessen egységes alapon általános pályázatot.

D o b i e c z k i Sándort a hirtelen bekövetkezett szavazás egészen megdöbben-tette, mert azzal a bizottság működése befeljeztetett, a nélkül, hogy ennek okait valaki elmondta volna, ő lehetetlennek tartaná hogy a jövőre a technika mai viszonyai közt egyet len egygyel pusztán gázvilágításra kössön a jövőre szerződést.

Hosszabb napirendi vita után Stahl Géza főmérnök azt az ellenvélelmenyt nyilvánítja hogy a város mondja ki, hogy e közvilágítást csakis légszeszre kívánja berendezni a a koncezzsiót ad a magánvilágítás czéjaira villamos világításra fenntartván a jogot hogy vállalkozónak a közvilágításnál a villamos világításra is koncezzsiót adjon de konkrét indítványt nem tesz.

S z a b ó József főszámvevő úgy látja, hogy ma a gázvilágítás a legolcsóbb.

Elnök végre felteszi a kérdést, elfogadja e a bizottság S z a b ó Kálmán indítványát. Felül 5 bizottsági tag. Elnök az utóbbiakhoz járul s így a bizottság vélelmenyt nem mond

Ujdonságok.

* **Istentisztelet.** Holnapután, vasárnap az ág. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor árvacsora osz'tással egybekötött istentisztelet lesz, melyen M a t e r n y Lajos főesperes zredikál s H a j á s z Lajos hitoktató urvacso-rát oszt.

* **Személyi hír.** T ó t h Lajos miniszteri tanácsos városunkba időzött s tegnap d. e. mint miniszteri biztos jelen volt a bába-kéző intézet vizsgálatain.

* **Adomány a V. H. O. Sz. javára.** A takarékos hitelintézet igazgatósága 100 frtos alapítványának második részletét ma küldte be a V. H. O. Sz. helyi választmányának elnökéhez, ki a pénzt nyomban elküldte a közpouthoz. Szegedre.

* **Egyházkerületi ülés.** A szántuli ev. ref. egyházkerület költségvetést előkészítő bizottsága március hó 3-án a főiskola kis tanácstermében Dégenfeld József gróf főispán elnöke alatt ülést tart.

* **A Veres-kereszt Egylet közgyűlése.** A Magyar szent korona országai Vöröskereszt Egylete debreczeni főegylet febr. 27-én vasárnap délután fél négy órakor a város-háza nagytermében közgyűlést tart Váradi Szabó Jánosné uró és Simonffy Imre kir. tanácsos polg. mestereknél.

* **Ebéd a püspöknél.** Tegnap délben előkelő vendéeket hívott ebédre Kiss Ár n ev. ref. püspök. Ott voltak : Gr. Dégenfeld József egyház. főgondnok, özv. Hegyi Mihályné, Komlóssy Arthur főjegyző nejevel, Zsigmond Sándor egyház. főjegyző esperes, Dobieczki Sándor m. a. v. üzletvezető nejevel Igyártó Sándor tsvszéd elnök nejevel, dr. Medve Kálmán ügyvéd nejevel és Végh Gyula tb. főkapitány nejevel.

* **A Csokonai kör felolvasó ülése.** A Csokonai kör február havi ülése ma lesz a városháza nagytermében. A felolvasás sorrendje a következő : dr R ó z s a Mór, egészség-tan köréből. Az egészség művészete című dolgozatát olvassa föl. Z a l a i Márk a kereskedelmi akadémia tanára szintén tanulsá-gos munkát olvas fel. E r d ő s s i Matild kitűnő zongora játéka folytatja az ülés scrvndjét, amelyet majd Z i v u s k a Andor humoros felolvasása zár be.

* **A városháza átalakítása.** Az új városháza építése alighanem hosszabb időre l-került a napirendől. Ezt következtetjük a vargaszin helyén tervezett bérház építéséből, melynek elhatározása mellett egyik erős érv az volt, hogy a most drága bérházakban elhelyezett hivatalok a város saját épületében találjanak szállást. Ugyanezen indokból bizta

meg legközelebb a tanács Körner Adolfot, Stahl Gézát és Szabó Józsefet azzal, hogy a városháza keleti szárnya földszintjének használható állapotba való átalakítására minél előbb javaslatot adjanak.

* **Közigazgatási bizottsági ülések.** Debreczeu város közigazgatási bizottsága jövő hó 5-én a városháza nagytermében, Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága a jövő hó 14-én d. e. a megyeháza nagy termében tartja szokásos havi ülését.

* **Szabó Kálmán és társai indítványa mint Kisebbségi Vélemény.** Lapunk más helyen közölt tudósításunkban bővebben megírjuk a közvilágítási bizottság tegnapi ülésének lefolyását. Itt közöljük Szabó Kálmán és társainak szövegezett indítványát, mely mint kisebbségi vélemény, szintén a tanács elé fog kerülőn:

Mivel a pályázati feltételek több pontjának tag értelmezése folytán szerkesztett ajánlatok egymástól a legtöbb pontokban u. m.: időtartam, kizárólagosság s a megváltás összege, mint a kedvezmények és a jövedelem-reszesedés, sőt a közvilágítás rendszere és méretei tekintetében is elannyira eltérők, hogy azok, közös alap hiányában, egymással teljes bizossággal össze nem hasonlíthatók és így a bizottság nincs abban a helyzetben, hogy az ajánlatok közül a legelőnyösebbet kiválaszt-hassa, indítványozzuk:

mondja ki a bizottság, hogy a közvilágítás valódi szükségleteinek és Debreczen fejlődésének megfelelőleg egységes alapon megszabandó precíz feltehető a pontozatok mellett új nyilvános pályázat nyitását javasolja.

* **A függetlenségi kör közgyűlése** Vettük a következő meghívást. A debreczeni függetlenségi kör évi közgyűlését saját helyiségében folyó évi márczius hó 6-án délután 2 órakor tartja meg, miután ezen alkalommal választatnak meg három évre a tiszti karnak és a választmányának tagjai felkérjük tagtársainkat, hogy a fenti határ időben megtartandó közgyűlésre minél számosságban megjelenni sziveskedjenek. Debreczen, 1898. február 25. Az elnökség.

* **Rendkívüli tanácsülés** lesz holnap d. e. 10 órakor a városháza nagytermében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöksége alatt, melynek tárgyai folyó ügyek lesznek.

* **A tanári körből.** A debreczeni tanári kör f. hó 26-án szombaton d. u. 5 órakor gyűlést tart az ev. ref. kollegiumban, a melyre a kör t. tagjai ez uton is meghívja az elnökség.

* **A rektor kézfogása.** Tegnapelőtt az innsbrucki egyetemen izgalmas jelenet történt. Doktor felavatás volt s többek között egy Rudl Ottó nevű biünni fiatal embert promoveáltak. Rudl letette a doktori esküt, mikor az előirt szertartás szerint dr. Wieser rektor hozzálépett s kezét nyújtotta ezekkel a szavakkal:

— Doktorra fogadom.
Rudl azonban hátra dugta a kezét és mérgesen felelte:
— Önnel nem fogok kezét, rektor ur, ön üldözi az én nemzetiségemet.

Rudl így a rektor kézfogása nélkül lett doktor, de az esetnek folytatása lesz.

* **Katonai felülvizsgálat.** Jövő hó 4-én a Pavillon laktanyában a vegyes katonai felülvizsgáló bizottság ülést tart. Polgári részről Degenfeld József gróf főispán, katonai részről Mezei ezredes elnököl.

* **Negyvennyolcadiki emlékek Debreczenben.** A magyar szabadságharc ismeretesevel ötvenedik évfordulóján több rendbe-lyűzetes vállalat foglalkozik. A legszebb köztük kétségtelenül az a pompás mű, amely Jókai Mór, Bródy Sándor, és Rakosi Viktor szerkesztése mellett indult meg „Negyvennyolcz” czimmel. Komlóssy Arthur városi főjegyző a szerkesztőség figyelmét nem rég felhívta a Debreczenben szélszörtan nagyszám-

mal található szabadságharc korabeli emlékekre, amelyeknek képei méltó helyet foglalhatnak el amaz érdemes műben. A rajzok és fényképek már készülnek javában is az egykoru szereplő egyénekéről épületekről becses reliquiákról. Így dr. Könyves Tóth Mihály r. kapitány, a ki ügyes rajzoló, megfesti boldogult hírneves nagyatját Könyves Tóth Mihályt, amint a később győtreimes várfogságot szenvedett aranyszáju pap ösmeretes szürke lován ülve, lebegő piros strucc tollas kalapban reverendásan felkesíti a debreczeni vörös pántlikás honvédeket, akiknek tábori papjuk volt. Igen érdekes vázlatnak van birtokában Komlóssy Arthur főjegyző Edes atyja, Komlóssy Imre papirra vetette azt a sötét emléki jelenetet, a midőn a debreczeni országgyűlés 32 tagja előtt a most lerombolt új épület egyik termében a kegyvesztett Haynau kihirdeteti a halálos ítéletet, nyomban utánna a kivégzést, részint szabadságra változtató kegyelmet. Komlóssy Imren kívül felismerhetők e képen: Madarász József, Tóth Lőrincz (csak ketten élnek már a 32 közül) gr. Degenfeld Imre, Irinyi J. Páczolay, Bezeredy stb. A Komlóssy család egy másik erekyet is kegyelettel őriz. Két hatalmas réz gyertyatartó ez, a melyek Kossuth Lajosnak világítottak, midőn a debreczeni városházáról intézte a haza sorsát. — Kétségtelen, hogy a nagy időkbeli több más debreczeni családai is maradtak fen becses erekyek. Rickl Géza vendégeinek büszken mutogatja Petőfi széles pengéjű, szép mivű kardját, a melyet a költőtől edes atyja a német származásu, de a sovínistáságig magyarra lett gavallér Rickl József Zelmós cserélt harcban is használható szolgálati kardjáért 1849 elején, melyre vonatkozólag egész terjedelmében itt közöljük a Kiss Sándor által írott bizonyítékot:

Rickl Géza ur felszólítására ezennel bizonyítom, hogy a birtokában levő kard pengéje valóságos a Petőfi Sándor kardja volt, melyet az 1848. márcziusi napokban hordott. Ilyen kardja volt meg azon időkben Jókai Mórnak és Vasvárynak. Ezen kardok mind Kiroer fegyvergyáronál vásároltattak; ha még valaki a Kirner üzletben azon idők-ből él, emlékezhetik reá.

A kard jel nlegi hüvelye nem eredeti, mert a kard hosszabb ideig elvasva levén, végképpen tönkre ment.
Petőfi Sándor 1848-ik év téli hónapjaiban nejevel Debreczenben időzvéen már mint honvéd kapitány ezen diszkardot nem használhatta, mint szolgálati kardot és egy nálam töltött barátságos vacsoránál meglátta Rickl József nemzetőri lovas főhadnagy ur esinos szolgálati kardját s felszólította, hogy nem volna-e hajlandó ezen kardját az ő diszkardjáért elcserélni, — mire Rickl József ur készséggel raállott. S megtörtént a csere s így jutott a kard Rickl József ur birtokába Ezen ténynél többen voltak jelen, mint Jelic József württembergi huszárszázados, Gulácsi Imre vadász őrnagy, Bruner Eduárd, — a kik már jelenleg életben nincsenek.

Rickl József ur halála után egyetlen fia Rickl Géza az örököse tulajdonába jutott, melyet jelenleg is bír.
Kelt Debreczenben 1869 december hó 30-án.
Kiss Sándor.
Azokról az épületekről, helyiségekről, a melyekhez a szabadságharc egy-egy nevezetes események emléke fűződik, nem is szólunk, Sok-sok van ilyen Debreczenben.
* **Ajándék a nőegyletnek.** Egy csokoládégyár szép ajándékban részesítette a hely-beli izr. nőegyletet. A f. hó 26. teaestélyre ugyanis csaknem teljes czukraszdat küldött, melyet az elnökség a bál alkalmával a teremben állított föl.
* **Ezüstlakadalom.** — Fodor János derék polgártársunk tegnap este tartotta kisujtezei házában 25 éves fordulóját ama boldog napnak, melyen nejevel Szöke Julíanával egybekelt. Nagyszámu csaknem 80 főre rugó díszes vendégsereg jelent meg ez alkalommal a boldog jubilánsok vendégszerető la-

kában s úgy mulattak vidáman a kora hajnali órákig. A jó barátok és ismerősök szerencse kívánataihoz szívből csatoljuk a miénket is, kívánva, hogy az aranylakadalmat is egész-ségben érje meg derék polgártársunk hozza mindenben méltó igaz magyar asszony hitestársával egyetemben.

* **A védőegyesület.** Az orvosi Védő egyesület, (vagy mint magát hivatalosan nevezi: védőegylet), mint értesülünk, már 220 községben megalakult. Minden jel arra mutat, hogy ez az angol eredetű intézmény rövid időn széles körben elterjed náituk is. Ugyan-csak itt adunk hírt arról, hogy a Védőegye-sülettől ugyan függetlenül, de végső eredmé-nyében azonos czéllal márczius elején népies irányu egészségügyi hetilap fog megindulni. A lap czime: Nép egészsége. főszerkesztője Csapodi István egyetemi tanár, szerkesztője pedig dr. Kuthy Dezső lesz. Az új lap a nagy kö-zönseget, első sorban pedig magát a népet a helyes higiéniai életmódra, a fertőző betegsé-gek ellen való védekezésre s általában az egészségügyi szabályokra fogja oktatni.

* **Király kép az ág. hitv. elemi isko-lának.** Z á t o r s z k y István jó hírnevű butorkereskedő a helybeli ág. ev. fiúiskolának egy 15 frt értékű képét, mely ő felségét a királyt koronázási díszruhában ábrázolja, ajándékozta. Fogadja a nemesszivű adakozó e helyt is az iskola közsönönet.

* **Kamara hangverseny.** A debreczeni zenede igazgatósága a zenede dísztermében folyó 1898 évi február hó 27-én vasárnapon rendez első kamara hangversenyét melynek műsora a következő: 1. H a y d n. J. 2. mű 4 sz. Vonós négyes. Moderato. Adagio. Menu-etto. Allegro. Előadják: F r i d m a n J ó z s e f (Hegedű) M a r t o n Imre (hegedű) dr. U j f a l u s s y J ó z s e f (melyhegedű) és K ö v y Lajos urak (gordonka) 2. F a u r e J. Stella — hangversenykeringő. Eneki I. A d a m e k Irma k. a. zongorán kíséri J ó n a Kálmán ur. 3. G o l d m a r k K. 25. mű. Sonata zongora s hegedűre. I. Allegro mode-rato. Előadják zongorán: dr. L a n g Sándor ur, hegedűn: M a r t o n Imre ur. 4. B r ü c k Gy. 19. mű. Czigánytemetés és tor. Rhapsodicus zeneköltemény. Zongorán előadja a s z e r z ő s. A b t. F. A vízi rózsá. S z e n t i r m a y E. Népdalok. Sötét felbő... Mikor en a dalos madart hallga-tom. Vegyes énekarra átdolgozta V a r g a J. Előadja a debreczeni zenede vegyes ének-kara. A műsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva tartatnak. A második szám után 10 percznyi szünet. Bérleti-jegy ára a két hangversenyre a hat első sorban 1 frt 50 kr. a többiben 1 frt 20 kr. Az egyes előadásra külön váltva egy ülőlhely ára a 6 első sorban 1 frt, a többi sorokban 80 kr. Ülőhely 50 kr. Jegyeket előre válthatni Tóth Bela egyleti penztáros urnál (Főter Tiszpa-lota.) Kezdeté este 8 órakor pontban.

* **Uj ügyvéd.** Békés Sándor dr. váro-sunk szülötte, tegnapelőtt az ügyvédi vizsgát kitünő sikerrel letette. A fiatal ügyvéd a fő-éren nyitja meg irodáját.

* **Dühöngő szatócs.** Egy kisuj utcai kis szatócs tegnap délelőtt vérlázító botrányt rögtönzött üzlete előtt. A gyalogjarda szélén üdöglő Csuka János 14 éves h. samsoni fiut ellökte és az elesett gyermeket labáival rug-dosta és ütlegelte. A brutális bánásmódtól szíve elalélt fiu segély kiáltására nagy nép-tömeg futott össze, a dühöngő labái alól ki-mentették a szegény fiut. Az összevert fiut talpigyan vitték be a városi kórházba. Az eset hőse ellen jelenést tettek a rendőrségnél.

* **Törvényellenes** távollévő hadkötele-sek. Egy egész csomó azoknak a hadkötele-seknek a névsora, kiknek sor ala kellene állaniok, keresik és nem találják őket. A hivatalos összeállítás után a következőkben adjuk ezt ez a névsort: Antal F. Balogh I. Balazsházy F. Csikos M. Csillag R. Drevis V. Faragó — Fazekas L. Ferenczi V. Fülöp I. Horváth J. Jansen F. Kaszás S. Kerek J. Király J. Kiss Gy. Koós D. Kocsis J. Kozák M. T. Kovács L. Kovács J. Kuhn G. Makai I. Menyhard S. Molnár I. Nagy F. Nagy J. Nagy H. Razzo L. Simon L. Lajos L. Lehvirián M.

Szabó A. Szalay Gy. Szalkai I. Taja I. Takács M. Tordai J. Toth J. Varga J. Vas A. Vörösmarthy J. Varga J. Baró L. Belics S. Blau A. Cseke F. Daru P. Deta E. Dobrovsky M. Emmert Z. Elizi M. Gáspál G. Hankóczy L. Herbál Gy. Bozdovics G. Hazuch A. Hubert Gy. Horvath G. Husó B. Kiss J. Király I. Kőrössi D. Keresztényi I. Kerékgyártó A. Kis J. Kozma C. Lut A. József R. Lorincz M. Molnár M. Maxim J. majoros J. Nagy S. Novák J. Nagy K. Orbecz I. Rahovszky J. Reich A. Szakaczky Gy. Selcz F. Szabó J. Stettner D. Wilt K. Weisz B. Fischer J. Friedman A. Klein V. Hirche A. Siegelbaum H. Simon S.

*** Lopott ludak.** Ma délelőtt a piacon szörnyen haragudtak a kofák egy szép barna arcú leányzóra, ki igen olesó áron kínálhatta megvételre 10 darab gyönyörű hizott libáját. Körül fogták a leányt s kerdezősködtek kitérőül, de az himezett-hámozott, nem igen akarta megmondani az igazságot. Végre nagy faggatás után azt állította, hogy ő Nagy Lajosné cseledeje, ki ott van a kenyér piacon s annak a megbírástól árulja a libákat. A leány zavart előadása többekben azt a gyanút keltette föl, hogy nem lehet igaz jószág az a 10 darab hizott lud, azért értesítették a közel álló rendőrt, hogy nézzen bele a dologba. A rendőr kérdéseire még nagyobb zavara jött a liba árus, a minek aztán az lett az eredménye, hogy a II. ker. rendőrkapitányság elé állították. Itt Erdei rendőrfogalmazó fogja vallatni a kofát, ki sirva adta elő, hogy tulajdonképen nem is a Nagy Lajosné cseledeje ő, hanem Hajdu József monostori pátyi földmives leánya s a szülei megbízásából hozta be a ludakat a piacra, — ott különben Hajdu Eszternek hívják. — A szülei hollétét nem akarta elárulni, bár többen látták, hogy azokkal titokzatosan beszélgetett, pedig nagy szükség lett volna a szülőkre, mert a leány sehogy sem tudta okát adni: miért kínálhatta olyan oleson a ludakat s arra a kérdésre is zavaros feleleteket adott, hogy honnan erűittek a ludak szülei birtokába. No Hajdu Eszter, ha te nem akarod megmondani az igazat, majd partifogas alá vesznek ezek a hajduk, a kik itt állnak a hátad megett. Hajdu lesz itt is az édes apád, tartsad pedig a fergek a túmlócz sötétjében — figyelmeztette Erdei rendőrfogalmazó. Ezt nagyon a szívére vehette Hajdu Eszter, mert göresös zokogásban tört ki, — de azért még sem mondta meg az igazat. A rendőrkapitányság előtt már ismeretes Hajdu József monostorpályi földmives a neve s valószínűnek tartja, hogy a ludak lopott tárgyak. A pozsgás képű lány most a börtön fenekén emelkedik. S igazán kár érte mert olyan csillogó fekete szemű s olyan arcvonásai vannak, hogy csöppet sem illenek ahoz a büös cselekedethez, melyet elkövetett.

*** A világbéke napja.** Így keresztelte el a nemzetközi békeszövetség a szerdai napot, mint a melyen elfogadtak egy határozati javaslatot a háboru ellen a világ valamennyi békeegyesületében. A magyar békeegyesület sem maradt hátra a nagy tiltakozásban és Jókai előktele alatt szinten kimondta a következőket:

Tiltakozunk a háboru visszasságai és a végtelenség fokozott fegyverkezések káros következményei ellen. Fogadjuk, hogy erélyesen küzdünk a nemzetközi erőszakoskodások ellen és a béke fentartása mellett a nemzetek közt letesítendő jogegyenlőség alapján.

A sajtónak nagyhatalmatól és üdvös hivatásától átha va, örömmel üdvözljük a »Hírlapírók nemzetközi békeszövetségét« és minden tagját és igérjük, hogy a békére és az igazságosságra irányuló törekvéseikben minden erőnkkel fogjuk támogatni.

Jókai ezután bejelentette, hogy a mai világbéke nap alkalmából »nehogy megbántsa a magyarokat vagy az osztrákokat« — la-
toul a következő táviratot intézte a bécsi tanácsreghesülethez:

Salutem optimam congregationi amicum pacis in Austria. Spiritus coelestis

concordiae descendat super corda omnium populorum. Sagna Treuga Dei sit persenverano in toto mundo.

Dr. Mauritius Jókai.
praeses amicorum pacis regni Sanctis Stephani regis.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, mióta lett Magyarország a Szent István országa?!

*** A polgári kör rendkívüli közgyűlése** f. évi mar. 6-án nem délután 2 órakor fog megtartani, mint ezt lapunk tegnapi számunkban jeleztük, hanem a mondott napon délután 2 órakor.

*** Gyorsírási verseny.** A debreczeni főiskolai gyorsíró egyesület f. hó 27-én délután 2 órakor az akadémiai I. teremben irásversenyt tart, melyre a debreczeni tanintézetek gyorsírást tanulói (a 4 alsó osztály kivételével) ez uton is meghívottak. Verseny rendeztetik a kezdők, haladók és gyakorlók részére. Kezdeknél megkivántatik a levelező gyorsírás elméleti 1 gyakorlati tudása az »i« hangzó bezárólag. A haladóknál 5 perc ig tartó, perczenkénti 120 szotagos dictatumnak leírása s közöseséges írásba való áttétele. A gyakorlók-nál 1) perczenkénti 150, 2) perczenkénti 180 szotag leírása s áttétele szintén 5—5 perczig. Az egyesület által hirdettet korrektszenogrammm pályázat eredménye a verseny alkalmával fog kihirdettetni. A versenyzők tartoznak a versenyt megelőző napig az egyesület jegyzőjénél jelentkezni, magukat a szükséges írószerekkel (puha író, vonalozott papír) ellátni. A gyorsírás irant érdeklődők szívesen láttatnak.

*** Hulla a kutban.** Rendkívül titokzatos ügyvel foglalkozik most a mező rendőrség. Ma d. e. 10 óra tájban ugyanis arról tettek ott jelentést, hogy az apafaji erdőben levő ugynevezett csordás kutban egy oszlasnak indulo középkoru női holttestet találtak, mely ruhájáról ítélve, a műveltebb osztályhoz tartozhatott. Vannak, kik rejtelmes bűntény fennforgását latják a dologban, azonban nagyon lehetséges, hogy a hulla Csáki Ferencné szül Kovács Julianna holtteste, ki febr. 4-én eltűnt lakásáról s azóta folyton körözi a rendőrség. Megirtuk annak idején, hogy Kovács Károly helybeli lakos jelentést tett az I. ker. kapitányságnál, hogy nővére egy levél hátra hagyásával melyben arra kéri őt, hogy bocsásson meg, be nem viselheti tovább az élet nehéz láncazt, azért veget vet nyomorult életének, eltűnt a lakásáról s azóta nem hallott hírt magáról. Tehát ő is azt véli, hogy nővére öngyilkos lett. A szerencsétlen asszony küön valva élt férjétől s ez keserítette meg annyira az életét, Szentpéteri rendőrfogalmazó a jelentés után rögtön a helyszínére sietett, hogy megtartsa a helyszíni szemlét — Holnap aztán beszámolhatunk, mi rejlik a dologban tulajdonképen: az-e a hulla, kit régóta keres az I. ker. r. kapitányság.

*** A mulatók Gergely.** Vannak, a kik nem tudnak belenyugodni abba, hogy elmult a farsang és elvitte a pénzüket, hanem ők továbbra is mulatni akarnak s ha nincs pénzük, más uton keritene, mint azt közönséges polgári családokban megszokták, amint az alábbi rendőri hír mutatja, mely arról szól, hogy S t e r n János szesz ital ke' reskedő jelentést tett a rendőrkapitányságnál hogy a pénzes fiókját valaki feltörte és ezzel egyidejűleg megdezsmálta. A gyanu károsult hetesére N a g y Gergelyre hármasított, kit a rendőrök közre keritettek és megmotozták. A lopott pénzből, mert hát beismerte, hogy ő volt a feltörő, 45 krt találtak nála, a többbit elitta. A gyönyörűséges mákvirágot a rendőrség partifogas alá vette s addig is, míg hü szolgaságának illő jutalmát megkapja, elszállásoltak a rendőrkapitányság börtönében.

*** Utasítások a munkástörvény alkalmazásáról.** A földmivelségi miniszter a munkások és a mezőgazdasági munkások köztijogviszonyok szabályozásáról szóló 1898 II. t.-cz. életbeléptetése alkalmából fölhitva a törvényhatóságokat, hogy a területükön működő gazdasági egyesületekkel egyetértőleg készítsenek szerződési mintákat, szerződési úrlapokat, melyek a mig egyfelől téjékoztathatják a szerződő feleket arra nézve, hogy az új

törvény értelmében a szerződésben mire nézve kell okvetlenül megállapodniok; addig másrészt a szerződés-kötésnél való közreműködésre hivatott községi közegek feladatát is megkönnyitenék, a mennyiben az úrlapok kitöltése által a szerződési okiratok gyorsabban volnának elkészíthetők. A földmivelségi miniszter maga azért nem adta ki a miniszteriumban elkészített szerződési mintát, mert az ország különböző vidékeiről véleményadásra fölkerit szakemberek nyilatkozataiból arról győződött meg, hogy a központban elkészített szerződési minta kiadása, a mely minta az egyes vidékek speciális helyi szokásait természetesen nem ölelhetette fel, a gazdalkodási viszonyok különbözősége miatt nemcsak sok félreértésre adhatna alkalmat, hanem az agitátorok által a helyi szokások megbolygatására irányuló izgatásnál a munkások felrevezése is fel-felhasználhatnék. Egyébiránt a helyi hatóságok az 1898. II. t.-czikket s az annak végrehajtására vonatkozó rendeletet már kézhez vették s így addig is, míg a törvényhatóságok a szerződési mintákat elkészíthetik, a helyi hatóságok a magánfelekek az utbaigazítást megadják, a szerződés-kötésnél pedig az előjárók hivatalból kötelesek a feleket figyelmeztetni, ha a szerződés a törvény rendelkezéseit netalán figyelmen kívül hagyja.

*** A cukros inas.** Tegnapeste a hatvan-utczán figyelmessé tettek egy sarki rendőrt, hogy D e r e s Lajos csizmadia inasnál nagy mennyiségű cukor van és azt iskolájában fűnek-fának osztogatja. A rendőr gyanusnak találván a dolgot, az ott lézengő inast el akarta fogni, de az egyenruha láttára ez futásnak eredt s a véletlen szerencséseje egy időre meg is váltotta, mert az őt üző rendőr megbotlott és így nem tudta elfogni. De már fel 11 órakor, mikor a Vendég-utczán egy kövön Derest újra felfedezte a rendőr nem szabadult ki, hanem bekerült akarata ellenére is a II. kerületi rendőrkapitánysághoz. Megmotoztatásakor nagy mennyiségű sáros cukrot találtak nála, amelynek eredeséről azt valja, hogy P o r c z i a n András társától kapta. A csemege kedvelő csizmadia jelöltet a II. ker. r. kapitányság börtönbe vette őrizet alá amíg a vizsgálatot tovább folytatják.

*** Halálozás.** Vettük a következő grásjelentést: Mely fájdalomtól megtört szívvél tudatjuk a fejtálaton jó fiúnak, testvérnek sógorának és rokonnak WEIDNER Ferencnek folyó hó 24-én d. u. harmonnegyed 5 órakor életének 24-ik évében, hosszas szenvedés a haldokló szentségek áhitatos felvétele után történt gyászos elhunyat. Kedves halottunk hült tetemei folyó hó 26-án délután háromnegyed 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Nagy-Uj-utca 1623 sz. házunktól a Szent Anna-utczai temetőbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat e hó 28 d. e. 9 órakor fog az egek urának bemutatattatni. Mely végtisztességetelre rokonainkat, barátainkat bánatos szívvel meghívjuk. Banatos szülei: Weidner József és neje Oberlander Erzsébet. Testvérei és sógorai s számos rokonok nevében is. A temetést Gebauer tem. int. rendezi.

*** Hölgyeknek** csinos és elegáns utczai báli és mennyasszonyi ruhákat, belépőket készit — jutányos áron — a legújabb divat szerint felelősség mellett *Kronovitz Matild* Budapestről Nagy-uj-utca 1770. szám, (Weinberger Lajos ház.) — Angol ruhákat különös figyelembe ajánl. —

Az ev. ref. egyházmegye számvevőszéki gyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Nyiregyháza, febr. 24.

A felső-szabolcsi ev. ref. egyház számvevőszéke tegnapelelt kezdte meg rendezés időszi gyűlését. Felbontó ták az egyházmegyei 3. aljegyzőségre beérkezett szavazásokat, melyekből kitént, hogy az egyházm. aljegyzőségre Lic. R á c z Kálmán balsai lelkész választá-

tott meg 53 szavazattal Erdélyi Imre rakamaz-lékész 29 szavazata ellenében.

Tegnap folytatták a megszakított értekezletet, melyen jelen voltak Görömbey Péter esperes elnöke alatt: Nagymáté Albert, Andrassy Kálmán, Vas Mihály, Szikszay András, Czövek János, Nagyváti Ferencz, Tóth Gábor lelkészek, Sesztay Károly, Ujfalussy Béla, dr. Mezössy Béla, Batta Ignác, Szikszay József, dr. Sesztay Zoltán világiak.

Elsőször a lelkészi fizetés kiegészítésének alapjául szolgáló jelentő izek kiigazítása felett tanácskoztak. Miután azonban a törvénynek idevonatkozó intézkedései még teljesen nem ismertek, a jelentő izek kiigazítása elhatározottat. Az állami és egyházi adó fizetésére vonatkozó adatok összegyűjtésében történtek megállapodások az értekezlet által.

Ezután az egyházmegye egyházi és világi tagjából összehívott értekezlet a lelkészi fizetések kiegészítését tárgyozó javaslat felett hosszasan tanácskozott. Az értekezlet egy felterjesztés kiegészítésében állapodott meg a következő irányelvek alapján:

Kifogásolja az értekezlet, hogy a ref. hitfelekezlet az 1848. évi 20. czikk világos kifejezése szerint a tárgyban előre meg nem hallgattatott. Ennek daczára azonban a tjavaslatot általánoságban elfogadhatónak nyilvánítja, mint az 1848. 20. czikk részleges megvalósítását.

Másrésztől nem hallgathatja el az értekezlet következő kifogásait: A tjavaslat az egyes egyházi adózó izek tulterhelesen semmit sem segít, továbbá hogy a lelkészeket felvemi elbírálás tekintetében az állami közlegyeknek rendeli alá.

Kifogásolja az értekezlet, hogy a törvény az új anyae gyházak szervezését a kormánytól teszi függővé.

Ohajja az értekezlet, hogy az adandó lelkészi fizetések kiegészítése egy összegben adassék és a felekezeti főhatóság által osztassék ki.

Kívánják, hogy a kiegészítés ne 6, hanem 800 frtra történjék. A termények árának felszámolásán ne 5 évi, hanem 10 évig átlag vetessék alá. A stóla egyáltalában fizetés alapjául felvetessék. Miután a jelentő izev adatai 5 évi sok változason mentek keresztül, a metések újból irassanak össze.

Végül kifogásolja az értekezlet, hogy a vallás egyenlőség elve annyiban mellőztetett, hogy a róm. és g. kath. lelkészek fizetéseinek a kiegészítésére nevez külön törvényben kíván az állam kormány intézkedni.

Az értekezlet megállapodott abban is, hogy a fentebb elmondott elvek szerint egy feliratot készít és annak megszerkesztésére Nagymáté Albert és Ujfalussy Béla tanácsbírókat bizza meg.

Görömbey Péter esperes felhívott az értekezlet által, hogy a f. é. márczius 3-ára Gencsy Albert elnöktársával egyetértve Nyiregyházára egy rendkívüli egyházi zámegyei gyűlést hívjon egybe, mely a fentebb jelzett felirat szövegét véglegesen megfogja állapítani és az ekként szerkesztett feliratot az egyházm. főhatóságokhoz, t. i. a kooventhez, az egyházkerülethez, továbbá a parlamenthez és a kormányhoz felfogja terjeszteni.

Délben megszakították az értekezlet tárgyalását és azt d. u. fel 3 órakor folytatták.

Mikor a hozomány hiányzik.

Valóságos regenszamba menő történetről értesítünk bennünket.

Történt ugyanis, hogy egy vidéki hivatalnok még decemberben jegyet váltott az ottani szépségek egyikével. Az emberek azt beszélték, hogy igazi szerelem hozta össze a fiatalokat s a fővőnének is megvoltak nyugodva, hogy sikerült összehozniuk ezt a 2 emberfiát.

Vegre elérkezett a várva-várt nap, mikor az összegyűlt násznép valóságos tüntetészerű fogadtatásban részesítette a vőlegényt, ki egyenesen a menyasszonya felé tartott és boldogan ölelte keblére a piruló Mariskát. A

papa hangulata volt talán a legkevésbé ünnepies; a szegény öreg izgatottan járt föl és alá szobájában, mikor pedig nagyon megélt keserőséggel a szíve, behívta magához a vőlegényt, mondván neki a következőket:

— Ne haragudjál fiam, de a Mariska hozományából ez idő szerint hiányzik még ötszáz forint; inséges volt a tavalyi esztendő, ezt is csak a legnagyobb önmegtartózással adhatom. Hanem azért szavamra mondom, hogy tíz nap múlva az 500 frt is kezéid között lesz.

A vőlegény azonban, kiról azt beszélték a rosz nyelvek, hogy szerelemből veszi el a lányt, fölcsapja a monokliját és száraz, reccsögő hangon jelentette ki, hogy ő „hitelre” meg a herköpáter lányát sem veszi el. Ha délután 5 óra nem lesz pénz: esküvő sem lesz, hármennyre sajnálja az ő „forrón szeretett Mariskáját.” Elérkezett azonban az 5 óra, de a pénz még sem volt meg. A vőlegény erre egyszerűen ajánlta magát s faképnél hagyta az egész násznépet. A menyasszony szegénytől égő arczallal borult az anyja keblére s keserű zokogással panaszkodta, hogy ezt a gyalázatot nem éli túl. Mikor pedig már legfeszesebb volt a hangulat, előlépett a vendégek közül egy csinos fiatal ember s megfogta gyöngéden a pihegő Mariska kezét, mondván a következőket:

— Ne sirjok Mariska, mert nem érdekel meg az az ember. Nezzen a szemembe és feleljen őszintén: akar-e az én feleségem lenni? Én hozomány nélkül is elveszem.

A menyasszonynak felszáradtak a könnyei s ezt mondta:

— A felesége leszek!
Három hétre megtörtént az esküvő s az első vőlegény, ki tulajdonképen csak ijesztgetni akart, most bosszankodhatik a sors tréfája fölött.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti gabonatózdsó.

febr. 24.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Buza	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági	76	—00—00	80	00.0—00.0
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki	79	—00—00	—	13.50—13.55
»	76	12.95—13.00	80	—
»	77	13.10—13.20	81	00.00—00.00
Festvidéki	78	13.25—13.35	82	00.00—00.00
»	79	13.40—13.45	—	13.45—13.50
»	79	12.90—12.95	80	—
Fehérmegyei	76	13.05—13.15	81	—
»	77	13.15—13.20	82	00.00—00.00
»	78	13.35—13.40	—	—
Bácskai	76	13.00—13.05	80	13.50—13.55
»	77	13.15—13.25	81	00.00—00.00
»	78	13.30—13.40	82	—
Észak magy	79	—	80	—
»	78	—	81	—
»	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű	70—72	8.80 8.85
» másodrendű	—	8.70 8.70
Árpa takarmánynak	60—62	6.50 6.80
» égetni való	62—64	7.00 7.50
» serfőzdei	64—66	6.50 9.50
Zab	39—41	6.45 6.80
Tengeri bánsági	—	5.20 5.25
» más nemű	—	5.15 5.20
Repce bánsági	—	12.50 13.25

Sertésvásár.

febr. 24.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz páronkint 320 kilogramm feüli sulyban 26—55 krajczárig, közép (páronkint 250—60 kilogramm sulyban) 53—54 krajczár Könnyű (páronkint 220 kilogramm terjedő sulyban) 52—53 kraje ár.

Sertéslétszám: 1898. évi febr. 22-ik napján volt készlet 17.328 darab, 1897 febr. hónap 23-ik felhajtott 247 drb, 1897 febr. hónap 23-ik napján elszállított 155 darab 1897 febr. hó 24-ik napjára maradt készletben 17.420 darab. — A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

A keresk. és iparkamara közleményei.

A m. kir. szabadalmi hivatal a következő szabadalmak leírását küldte be: Készülék írógépek kocsjának visszafelé mozgatósára. — Lánccz nélkül kerékpár. — Szemétkoesti. — Beallító készülék két vagy több barázdás ekéhez. Ujtás Trolley-sodronyokon Ujtás kardhordóval ellátott vagy kardhordó nélküli magyar öveken. Czélzó lövegekhez. Edény folyékony fénymáz számára. Hengermű láncczemek és gyűrűk számára. — Ujtások öntött aczéleretek előállításában. Gözcseplőgépeknek kukoric. a morzsolásra való alkalmazása tétele. — Hordógyártó gép. — Gép porok komprimálására. — Ujtások önműködő fekeken láncczval hajtott jároművek számára. — Világításra szolgáló dynam főlz reléssel ellátott kerékpár. — Javitások írhat, bórók, stb. megmunkálására szolgáló gépek. Mind azok, kik a találmányok iránt érdeklődnek, a szabadalmak leírását és rajzait kamaránkán megtekinthetik.

A kamaránál 1200 frt fizetés és 300 frt lakbér illetménnyel egy fogalmazónak alkalmazása elhatározottat s e határozatnak jóváhagyása a keresk. miniszternek kéremendő. — Az óriási forgalom tárgyában a kamarához érkezett két rendbeli megkeresést Mayer Emil kamarai alelnök kiváló szakértelemmel referálta, minek folytán a szegedi kamara atirata tudomásul vétetett, ellenben a fővárosi mai-m egyesület a miniszterhez intézett felterjesztésének partolása elhatározottat. — A brassói kamara partolása vegett vegett megküldött azon felterjesztése, melyben javaslatot tesz, hogy jövőben a segéd munkások kereset adóját ne a munkaadótól, hanem közvetlenül a segéd munkásoktól hajtassák be, s a mely segéd adójának lerovását igazolni nem tudja, az iparosnál felvehető ne legyen, a kamara nem partolja, de egyben a kereseti adó-reform mielőbbi foganatosítása tárgyában felterjesztés intézését határozta el. A marosvásárhelyi kamara által létesítendő iparos segély alaphoz a közgyűlés 100 korona adománnyal járul, ellenben a magán tisztviselők orsz. egyesületének abbéli felhívását, hogy tagjai sorába a kamara belépjen, — mellőz. Csekélyebb jelentőségű ügyek elintézése után közgyűlés este 6 órakor véget ért.

A keresk. és iparkamara tegnapelőtt d. u. tartotta évi rendes közgyűlését Szabó Kálmán elnöke alatt és a tagoknak nagy számban való részvétele mellett, melyről röviden már tegnap számunkban megemlékeztünk s ott közölt tudósításunkat még a következőkkel is egészítjük ki: Az elnök megnyitójában felemlíti, hogy január hó 9-én a szövetségi háziipar Mikolics Szeréna urhágy által Szatmáron rendezett kiállítás titkárrel együtt megtekinthette s a tapasztaltak felett elismeréssel fejtezte ki. — A titkári jelentés tudomásul vétele után s a napirend előtt bejelentetett a közgyűlésnek, hogy a nádudvari főlzolgabíró a kamara által ott meghonosított gyékényszövési háziipar állapotának megvizsgálása ügyében f. hó 18-án Nadudvaron megjelent Binder kir. iparfelügyelő és a kamara kiküldöttjével szemben elutasító eljárást tanusított, nevezettek működésükben támogatni hajlandó nem volt, a jövőre nézve pedig kijelentette, hogy amennyiben ő különben is el van foglalva ez irányban megkereséseknek sem volna eleget tenni, az ő mellőzésével forduljon a kamara és az iparfelügyelő az ottani előjárósághoz. A közgyűlés atirában felvilágosítani határozta a főlzolgabíró, mint elsőfoku iparhatóságot, hogy a kérdésben forgó ügyben közreműködnie a törvény által is kötelezve lévén, elvárja a kamara, hogy jövőben akár kiküldöttje utján, intézett személyes, akár írásbeli megkereséseinek mindegyikére eleget tegyen. — A fontosabb tárgyak közül felemlítjük még a következőket: a keresk. miniszter leiratára, a kamara helyiségében berendezendő mintatár ügyében a közgyűlés azt határozta, hogy ezt a kérdést a kamara házának ujonnan leendő felépítése kérdésével fogja megoldani s e czélból bizottságot küldött ki, mely ez előmunkálatokat teljesítse.

A m. kir. államvasutak igazgatósága f. é. márczius 9-iki lejárattal nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Szatmár állomáson előállítandó felvételi épület létesítésére szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, költségvetés, pályázati feltételek stb. Budapestén a magas építményi ügyosztályban (Teréz körút 56 sz.) és Debreczenben az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur értesítése szerint, a budapesti nemzetközi egészségügy, nép és hadélelmezés, sport és idegen forgalom részére találmányok és újítások bevonásával kapcsolatban című kiállítás. O s - B u d a v á r a mulatóhely vállalatát kizárólag a mulató látogatottságának emelésére és nyereszkeségi célból rendezti, és hogy az ott esetleg nyerendő oklevelek és érmek semmi értékkel nem bírnak, ennél fogva ezen vállalatot sem erkölcsi, sem anyagi támogatásban nem részesíti.

A m. kir. államvasutak gépgyára és a díszgyári m. kir. vas és aczélgépgyár igazgatósága az 1898 évre szükséges legelő különféle méretű faanyag, u. m.:

2,500 drb	bükfahasítvány,
3,500 »	bükfadeszka,
24,750 »	sücfenyődeszka,
52,250 »	erdeifenyődeszka,
10,000 »	tölgyfa

szállításának biztosítása tekintetéből f. é. márczius 18-iki lejárattal nyilvános árlejtést hirdet, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

CSARNOK.

A gyámleány.

Francziából fordította: **Yvonne.**

Folyt. és vége

A Los Angeles-i gondatlan bányász tudtan kívül mély átalakuláson ment keresztül az élet tapasztalatai, nagymérvű kezeiése és az olyan emberekkel való érintkezés által, kik nevelés és modor tekintetében fölülte állottak. Látköre szélesbült, értelme új eszméket fogadott be. Viseletében és nyelvezetében semmi sem áru ta el az egykori kalandos természetű aranykeresőt, Erkölcsi értékének tudata, ítéletének határozottsága és lelkiéletének nemessége pótolta iskolázottságának hiányait.

Forró vágya volt Maude-ot viszontlátni, ki életének egyedüli cselja volt, kinek munkája és annak értelmes kihasználása által nagy vagyont szerzett és kinek, szívének babonás hite szerint saját sikereit tulajdonította.

Nem e ezért a gyermekért az ő kedves gyermekéért mondott le durva örömeiről, a painka és a játékokról? Nem ő érte sokkal inkább, mint önmagáért, dolgozott Los Angelesben? Ha elhagyta a telepet és Virginia Citybe költözött, ha értelem és becsvágyban emelkedett, ha megtízszerezte vagyonát és Maude-ét, nem neki köszönhető azt a vágy, hogy y jövőjét biztosíthatta? Nélküle mi lett volna belőle? Ezen kötelesség, melyet magára vállalt, örangyala lett és ha most hatalmas milliomas és nem szegény ördög ki napról napra tengődik és kit könyökkel lökdösnék ide-oda, kiért lett azzá, ha nem a gyámleányáért?

Es most azt irták neki, hogy gyámleánya nagy és szép lett, hogy büszke leend rá. Miért ne kisértetné őt el utazásaiban; Maude megfogja magyarázni neki azt, amit ő nem ért. Oda fog menni ahova neki tetszik, ohalmazója és atyja lesz. Örvendeni fog sike reira és elvezni fogja a leány vonzalmát, mint a hogy élvezte a gyermek szeretetét és aztan egy napon — majd később, Maude férjhez fog menni. Ő ugyanazon városban fog letelepedni, hogy gyámleánya mellett f-jezze be életét. Mert hiszen leánya volt, mindeaz amit

a távol multból megmaradt számára. Elszéledt társai felben kellett, hogy hagyják a közös művet; ő folytató és jól befejeze azt.

Valódi korát túlhaladó érettséggel gondolkodott és okoskodott. Az élet korán megérlelé és az idő, melyet jól kihasználta hosszúnak tettezt előtte oly sok minden történt abban. Valóságban csak negyvenkét éves volt. Ha arczának vonásai és homlokának redői elarulták, hogy kitartóan megeröltető munkával töltötte éveit, ragyogó barna szemei és dus fekete haja még ifjuságról és vas egészségről tanuskodának.

IV.

Midőn Maude-ot viszontlatta, szíve megremegett. Ez a gyermek, a kit térdein ringatott, karjaiban hordozott? Igen, ez az ő bársnyos tekintete, lágy, behizelgő hangja, szép szőke haja, mely nem omlott már fűrtökben vállaira, hanem tömött fpatokban volt csinos feje köré tűzve. Mennyire megszépült! Valasztékos öltözéke karcsu derekhoz, gömbölyű vállakhoz simul. Az izgalomtól nedves buza virágszínű szemei örömtől ragyogóan keresték az övéit és kis keze, melyet szorosan az övébe zárt, mint fogoly madárka remegett ott.

— Vegre valahára itt van Ön. . . annyí év után.

— És rám is mert, Maude?

— Igen, mindjárt. Ön nem változott gyámtyám. Olyannak találom, a milyennek gyermekkori emlékeimben megmaradt. Annyit gondoltam Önre!

— En is. Maude és nem mondhatom, milyen boldog vagyok hogy viszontláthatom.

— És ön itt marad velem, ugyebár? Azt irta nekem, hogy végleg elutazik és nem fog többé visszatérni oda le. Meg akarom Önt tartani, gyámtyám. Oly nagy szükségem van Önre és . . . és nincsen senkim se, csak Ön.

Elhalgattott, várva feleletét, Ő pedig csak halgatta megindultan, elbűvölve. A! Ami még hátra volt, hogy művét befejezze, könnyű lehetett. Amily szép volt és aminő gazdaggá tette, valogathatott a legelőkelőbbek között. De mi sem sürgetett. Varhatott, várnia kellett s mindenekelőtt fel kellett világosítania arról, mire igényt tarthatott.

A leány környezete ismerte a körülményeket. Gazdagnak, nagyon gazdagnak tudták a Maude-ot és rengeteg vagyonra vég nélkülmagyarázatokra szolgáltatott anyagot Wall Streetben. Morgan felfedezte ezt tehát a meg lepett Maude előtt is, ki nem érté meg mind-mindjárt, de kezdett magának fogalmat alkotni arról, hogy milyen volt ezen férfi, kinek ő évek hosszú során át egyedüli gondolatát képezte, ki a távolból örködött fölülte, dolgozott erette és most egy vagyonnal ajándékozta meg.

Ezt lassanként megérté egy utazásközben melyet vele és egy társalkodónéval Európában tettek. Megérté a hódolatokból, melyekkel őt környezték és a tiszteletből, melylyel Morgan iránt viseltetének. Megérté az előzékenységből melylyel a társaság mindenütt befogada őket és a házassági ajánlatokból, melyeknek tárgyat képezte. Még jobban megérté, midőn visszatérve New Yorkba, a szalonok királynője lett és lábainál látta a legfényesebb part-hieket.

Ezen fényűző, tétlen élet nyomasztól ag hatott Morganra. Ő így monda legalább esietetts Maude-ot, hogy válasszon férjét. Érezte nagyobbodni és tudadni szívében a szerelmet, melyet a lány benne felébresztett, de a melylyel az soha sem fogja őt megajándékozhatni.

Sürgösen szeretett volna elutazni, hogy ha nem is feljitheti, de elharíthatlan akadályt tudjon közte s a lány között. Feladatának ezen utolsó része Maude-ot férjhez adni, mit legbüszkébb örömeinek képzelt, most ugy látszik meghaladé erejét.

Es Maude? . . . Maude abrándozó lett. Kérői, kiket vagyona vonzott, oly kicsinyeknek tündek fel előtte ezen férfi mellett, a ki erette annyit áldozott, Közömbösen, kicsiny-

lőleg toltá őket fé're, Szíve felébredt s sejté hogy szeretve van. Szeretve általa kinek nem fogja azt bevallani, ki nem fog szerelmét kéri attól, kinek miliókat hozott, ki halgatni fog s el fogja hagyni.

Es napok, hetek és hónapok teltek el. Ki fog kettőjük közül nyilatkozni? Maude akarta ezt megtenni. Ha Morgan elég erős volt érzelmeit eltitkolni, ő elég erős akart lenni büszkeségét elnémitani.

Egy napon bement a boudoirba, melyben Maude rendszeren tartózkodott. Levelet tartott kezében.

— Azt hiszem Maude, hogy ezen levél véget fog vetni habozásának. Lelaud Stafford megkérte tölem kezét.

— Lalaud Stafford?

— Igen ő és ön nem tételezheti fel New York leggazdagabb, legelőkelőbb emberéről, hogy csupán vagyonára áhítozik. Gondolkozok Maude es holnap

— Nem, tisztelt gyámtyám, visszautasítom.

— Mire vár tehát, Maude, hogy elhatározza magát?

— Arra várok, hogy . . . az, a kit én szeretek, megmondja, hogy ő is viszont szeret engem.

— És az a férfi? Kérd: az izgalomtól remegő hangon.

A leány felkelt és mélyen a szemébe nézett.

— Az a férfi az Ön.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. M. Helyben. Azt méltóztatik kérdezni, milyen igazság az, hogy a Debreczen csak a Zola beszédét közölte, az államügyeztet nem? Feleletünk reá igen egyszerű. Az államügyész beszédét eredeti szövegben sehol sem találtuk és a Zolát is csak egy lapban oly terjedelemben, mint azt kiadtuk. Méltóztatott azt a beszédet elolvasni, meggyőződhetett, hogy annak különben sem volt az ügyész beszédéhez semmi köze: annyira nem, hogy rögtön az utóbbiak alhangzása után felállott Zola és k e f e l e v o n a t r ó l olvasta fel a magát. Ennél fogva a mi szemünkben a Zola beszéde még akkor is külön irodalmi remekmű lett volna, ha nem volnánk az ő álláspontjának igazságáról — épenugy mint ő, — lelkünkben meggyőződve, a mely meggyőződésünk egyáltalán nem diktálhatja azt, hogy az államügyésznek ál okoskodásokkal és terrorizmusra fellépített vádjának megnyissuk lapunknak különben szük hasábjait.

Polgári olvasókör. Derecske. Sajnáljuk, de mi u y tudósítást, mint nyilvános nyugtárast csak olyan összejövetelek és mulatságok eredményéről adhatunk, melyekere a szerkesztőség meghívták.

Nyilt-tér.

Egyedül elismert kellemes ízű **természetes** hashajtószer a

Ferencz József

késérüviz,

a késérüvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhirnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF késérüviz

a késérüvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A nagy millenniumi éremmel egyedül kitüntetett késérüvizforrás.

Keretik csak **Ferencz József** késérüvizet nem pedig budai, vagy egyéb elnevezést használni. **Kapható mindenütt.** (Az igazgatóság Budapestén.)

